

Silvia Moreno-Garciová

*A noc
byla jako
samet*

Host

Velvet Was the Night

Copyright © 2021 by Silvia Moreno-Garcia

All rights reserved

This translation published by arrangement with Del Rey,
an imprint of Random House, a division of Penguin Random House LLC

Jacket design by Faceout Studio / Tim Green

Cover photos by igorr1 and Westend61 / Getty Images, arnowssr and
Manor Photography / Alamy Stock Photo, VALUA STUDIO,

paultarasenko, Ysbrand Cosijn, Kichigin, Denis Dryashkin and
REDPIXEL.PL / Shutterstock.com and iStock.com / Anna Gawlik

Translation © Ivana Svobodová, 2022

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2022

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-1269-0 (PDF)

ISBN 978-80-275-1270-6 (ePUB)

ISBN 978-80-275-1271-3 (MobiPocket)

Gracias por la música, padre

Je prokazatelně zjištěno, že Jestřábi jsou oficiálně financovaná, organizovaná, vycvičená a vyzbrojená represivní skupina, jejímž hlavním cílem od jejího založení v září roku 1968 je kontrola levicově a protivládně orientovaných studentů.

— Ministerstvo zahraničí Spojených států amerických,
tajný telegram z června 1971

1

10. června 1971

Nerad mlátil lidi.

El Elvis si uvědomoval, jaká je to ironie vzhledem k povaze jeho práce. Už jen ta představa: gauner, který nejde do souboje naplno. Jenže život je plný podobných ironií. Třeba takový Ritchie Valens, který měl strach z létání, umřel, když poprvé nastoupil do letadla. Zatracená škoda, a ti další chlapíci, co to odnesli spolu s ním, Buddy Holly a „The Big Bopper“ Richardson, taky nebyli marní. Nebo když si člověk vezme toho dramatika Aischyla. Měl hrozný strach, že ho zabijou u něj doma, a pak vyšel ven — a pic, orel po něm mrskl želvou a rozrazil mu hlavu. Na místě ho zamordoval, tím nejpitomějším možným způsobem.

Život často nedává smysl, a kdyby měl Elvis nějaké motto, znělo by: Život je sajrajt. Nejspíš proto miloval muziku a zajímavá fakta. Pomáhaly mu vybudovat si daleko uspořádanější svět. Když neposlouchal svoje desky, pročetl slovník a snažil se nabiflovat nové slovo nebo se prokousával některým z těch almanachů plných statistik.

Kdepak, Elvis nebyl jako někteří ti perverzáci, se kterými dělal a kteří byli bez sebe vzrušením, když nějakému týpkovi udělali z ledvin fašírku. Jemu by stačilo ke štěstí, kdyby mohl luštit křížovky a popíjet kafe jako jejich šéf, El Mago, a jednoho dne z něj třeba bude taky takový vynikající muž, ale prozatím ho čekala práce, a tentokrát se Elvis dokonce těšil, až to pár sráčům nandá.

Ne že by si zčistajasna vypěstoval zálibu v krvi a prasání kostí, to vůbec, ale El Güero se po něm už zase vozil.

Než se El Güero přidal k Elvisově skupině, byl policajt. Tím pádem byl hrozný suverén a rád lidi komandoval. Být polda v praxi znamenalo hovno, protože El Mago měl rovnostářský přístup a bylo mu jedno, odkud se jeho rekruti berou. Vítal bývalé poldy, bývalé vojáky, provokatéry i mladistvé delikventy, pokud odváděli dobrou práci. Háček byl ale v tom, že El Güerovi bylo pětadvacet, už nebyl žádný zajíc, a to ho zneklidňovalo. Brzy bude muset hledat štěstí jinde.

Hlavním požadavkem na Jestřába bylo, že musí vypadat jako student, aby mohl informovat o činnosti těch otravných komoušů, kterými byly univerzity prolezlé — trockistů, maoistů, spartakovců; disidentů bylo tolik odrůd, že Elvis sotva zvládal udržet přehled o všech jejich organizacích —, a taky, když bylo potřeba, některým z nich srovnat fazonu. Jasně že se mezi Jestřáby vyskytly význačné fosilie jako El Fish, kterému bylo sedmadvacet. Jenže El Fish byl zapletený do různých politických vylomenin od toho, co byl usmrkaný prvňák na chemii; dokonalý příklad provokatérského profíka. El Güero toho nedosáhl ani zdaleka tolik. Elvis zrovna oslavil jednadvacáté narozeniny a El Güero, který pociťoval tíhu let, pohlížel na mladšího muže s nedůvěrou. Měl podezření, že El Mago má v úmyslu El Elvise dosadit na nějaký šťavnatý post.

El Güero poslední dobou trousil jízlivé poznámky, že Elvis je pěkný čajíček, který se nikdy nepouští do náročných úkolů, a místo toho páčí zámky a fotí. Elvis dělal, co po něm El Mago chtěl, a když El Mago chtěl, aby páčil zámky a fotil, Elvis byl malý pán, aby něco namítal. To ovšem s El Güerem nehnulo a začal s oblibou v narážkách a otravných poznámkách zpochybňovat Elvisovu mužnost.

„Chlap, kterej tráví tolik času úpravou hára, není žádněj chlap,“ prohlášoval. „Skutečnej Elvis Presley byl zženštilej třasprdelka.“

„Co tím chceš říct?“ zeptal se Elvis a El Güero se usmál. „Co se do mě zas navážíš?“

„Jasně že jsem tím nemyslel *tebe*.“

„Tak koho?“

„Jak jsem řekl, Presleyho. Toho zasranýho rapla, co tolik žereš.“

„Presley je král. Na tom, že se lidem líbí, není nic špatnýho.“

„Amický svinstvo,“ prohlásil El Güero namyšleně.

A když se El Güero nevytasil s tímhle, měl po ruce zásobu přezdívek, kterými se rozhodl Elvise titulovat, a žádná z nich nebyla jeho krycí jméno. S oblibou mu říkal La Cucaracha nebo taky Goofy kvůli jeho zubům.

Elvis se zkrátka nutně potřeboval prosadit a dokázat svým kumpánům, že není žádný podělaný čajíček. Chtěl si zamazat ruce, pořádně využít všechny bojové techniky, které je El Mago přinutil se naučit, a dokázat, že je stejně schopný jako ostatní chlapi, obzvlášť stejně schopný jako El Güero, který vypadal jako zkurvenej komparz z filmu o náccích, a Elvis nepochyboval, že jeho drahý papínek nanejvýš ochotně hajloval, dokud nesedl na loď a nepřestěhoval svou debilní rodinu do Mexika. Jo, El Güero, kterému

jeho bledulínská přezdívka opravdu seděla, vypadal jako nácek, a ne jen tak ledajaký nácek, ale obří osvalenej náckovskej zkurvysyn, a asi proto byl tak našťvaný, protože když někdo vypadá jako blondatý Frankenstein, tak úplně snadno nesplývá s davem, a je daleko lepší být menší, štíhlejší a tmavovlasý hajzlík jako Elvis. Proto si El Mago nechával El Güera na šmelcování ledvin a otvíráním zámků, infiltrováním a sledováním úkoloval Elvise nebo El Gazpacha.

El Gazpacho byl týpek, který přijel ze Španělska, když mu bylo šest, a ještě pořád mluvil trochu s přízvukem, což dokazovalo, že jeden může být stoprocentní Evropan a přitom se docela vyvést, protože tenhle chlapík byl vážně fajn, zatímco El Güero byl sadista a tyran s komplexem méněcennosti jako kráva.

Zkurvene j synáček Irmý Greseové a Heinricha Himmlera! Pamrd jeden.

Jenže fakta mluvila jasně a Elvis, který ve skupině strávil jenom dva roky, věděl, že se jako nejmladší člen musí umět prosadit, jinak riskuje, že ho odstaví na vedlejší kolej. Jedna věc byla jistá: ani za nic se nevrátí do zasranýho Tepita.

Takže žádný div, že byl kapku nervózní. Prošli spolu plán a pokyny zněly jasně: jeho malý oddíl se měl zaměřit na odebírání foťáků novinářům, kteří budou podávat zprávu o demonstraci. Elvis netušil, kolik Jestřábů se do akce zapojí, taky úplně netušil, co mají za úkol ostatní oddíly, a vlastně tu nebyl od toho, aby kladl otázky, ale uhodl, že půjde o něco velkého.

Studenti mířili k Památníku revoluce, pokřikovali slogany a nesli transparenty. Z bytu, kde seděl Elvis se svou skupinou, bylo možné vidět, jak k nim dav proudí ulicí. Byl svátek, slavnost Božího těla, a Elvise napadlo, jestli by neměl

jít po práci k přijímání. Byl špatný katolík, ale někdy měl záchvaty zbožnosti.

Kouřil cigaretu a kontroloval hodinky. Ještě bylo brzy, ani ne pět, a tak si prošel slovo pro dnešní den. Dělal to, aby si udržoval bystrou hlavu. Ve třinácti ho vykopli ze školy, ovšem i tak díky *Ilustrované encyklopedii Larousse* oceňoval určité oblasti poznání.

Slovo dne znělo *gladius*. Vybral si je, protože bylo příhodné. Jestřábi byli koneckonců organizovaní ve skupinách o sto členech a vůdcům skupin říkali „centurioni“. Existovaly ale menší oddíly. Specializovanější podskupiny. Elvis patřil k jedné z nich; k malému oddílu goril, který tvořil tučet chlapů pod vedením El Maga a který byl dál rozdělený na tři menší skupiny po čtyřech.

Takže *gladius*. Krátký meč. Elvis by si meč přál. Pistole už mu nepřipadaly tolik působivé, přestože si, když jednu poprvé vzal do ruky, připadal jako kovboj. Zkusil si sám sebe představit jako jednoho z filmových samurajů, kteří se rozmachují katanami. To byla aspoň paráda!

Elvis o katanách nevěděl ani ň, dokud se nepřipojil k Jestřábům a nepotkal El Gazpacha. Ten byl posedlý vším japonským. Seznámil Elvise se Zatoičim, geniálním bojovníkem, který vypadal jako neškodný slepec, ale svými obratnými výpady dokázal porazit tucty nepřátel. Elvis si říkal, že je možná trochu jako Zatoiči, protože také nebyl docela tím, kým se zdál, a taky proto, že se Zatoiči nějaký čas stýkal s jakuzou, šíleně nebezpečnými japonskými zločinci.

Gladius. Elvis si to slovo neslyšně přeříkal.

„Co se dneska učíš?“ zeptal se El Gazpacho. Na krku měl pověšený dalekohled, stál vedle otevřeného okna a nevypadal ani v nejmenším nervózně.

„Římský ptákoviny. Hele, znáš nějaký dobrý filmy s Římanama?“

„*Spartakus* je docela dobrej. Od toho režiséra, co natočil *2001: Vesmírná odysea*. Ta je super. Odehrává se na palubě vesmírný lodi. ‚Tak pravil Zarathustra‘.“

Elvis netušil, co to El Gazpacho vykládá, ale přikývl a nabídl mu cigaretu. El Gazpacho se zazubil, potáhl z ní a vrátil mu ji. Potom popadl dalekohled, podíval se ven z okna a mrkl na hodinky.

Studenti zpívali mexickou hymnu a Antilopa se k nim posměšně přidal. El Güero vypadal v koutě znuděně a šťoural se párátkem v zubech. Ostatní — členové jejich sesterského oddílu, další čtyřčlenné skupinky — působili napjatě. Zvláště Tito Farolito, který začal vykládat špatné vtipy, protože v ulicích prý protestovalo deset tisíc lidí, a to nebylo zrovna málo. Deset tisíc je ten druh čísla, při kterém člověk přehodnocuje celé své povolání, i když za něj bere sto peso denně a dvojnásobek, když je s El Magem. Elvis se znovu pozastavil nad tím, kolik Jestřábů bude na demonstraci.

Jestřábi začali pronikat do davu. Třímali transparenty s portrétem Che a skandovali slogany typu „Svobodu politickým vězňům!“. Byla to lest, způsob, jak se dostat blízko k protestujícím studentům.

Zabralo to.

Ve chvíli, kdy studenti procházeli před kinem Cosmos, zazněly první výstřely. Byl čas tu srandu spustit. Elvis zamáčkl cigaretu. Jeho oddíl seběhl po schodech a vyřítit se z činžáku.

Někteří Jestřábi se vyzbrojili bambusovými šinaji, další stříleli do vzduchu v naději, že tím studenty zastraší, ale Elvis spoléhal na pěsti. Základní pokyny El Maga zněly jasně: chytněte všechny novináře, seberte jim fotoaparáty, a jestli

nebudou spolupracovat, zmlaťte je. Jenom lidi s foťáky a novináře. Neměli plýtvat časem a energií a tlouct kdejakou nulu, která jim přijde po ruku a nemá u sebe film. Neměli ani zabíjet, ovšem proti pořádné nakládačce El Mago nic nenamítal.

Elvis musel študákům přiznat, že si ze začátku, když došlo k prvním střetům, nevedli vůbec špatně, jenomže pak už se nestřílelo jenom do vzduchu, studentů se zmocnila panika, začali ztrácet hlavu, a Jestřábi byli připravení. Hnali se k nim z různých stran.

„Jsou to poplašňáky!“ křikl nějaký mladík. „Nejsou to skutečný náboje, jenom poplašňáky. Neutíkejte, soudruzi!“

Elvis potřásl hlavou. Říkal si, jaký vygumovaný debil musel člověk být, aby si myslel, že se střílí poplašnými náboji. Měli dojem, že se ocitli v epizodě *Bonanzy*? Že sem před reklamou vlítne šerif s cínovou hvězdou připnutou na vestě a dá všechno do pořádku?

Ostatní očividně optimismus chlapíka, který všechny vyzýval, ať zůstanou na místě, nesdíleli. Lidi podél ulice i v přilehlých uličkách spěšně zavírali dveře a okna a obchodníci stahovali ocelové rolety.

Granátníci a poldové mezitím měli pohodičku. Bylo tam dost mužů v neprůstřelných vestách s těžkými přilbami na hlavách a se štíty na rukách, ale tvořili spíš ochranný pás okolo oblasti a žádný z nich tak ani onak nezasáhl.

Elvis popadl novináře, který měl na vestě připnutý průkaz. Když se novinář vzpouzel a snažil se udržet foťák, Elvis mu sdělil, že když mu ho nevydá, vymlátí mu zuby, a novinář to vzdal. Elvis si všiml, že El Güero se nechová tak zdvořile. Poslal dalšího fotografa k zemi a kopal ho do žeber.

Elvis vytáhl z foťáku, kterého se zmocnil, film na světlo a potom foťák odhodil.

Lidi s fotoaparáty šlo snadno odhalit, ale El Mago jim taky nařídil, ať postraší vesměs všechny novináře, nejen fotografy — protože poslední dobou by všem novinářům prospěla lekce o tom, kdo je tady šéf —, a lidi od tisku a z rádia se dali poznat hůř. Ovšem Antilopa je všechny znal od vidění a podle jména, a jakmile nějakého zahlédl, ukázal na něj. Další věc, kterou bylo třeba mít na paměti, bylo to, že nesmí dovolit, aby je někdo vyfotil, a tak Elvis strávil půlku času tím, že se snažil zahlédnout foťáky a postřehnout blesk, aby mu některý z těch zapálených hajzlíků nepořídil slušivý portrét.

Navzdory všemu ale všechno probíhalo celkem podle očekávání, dokud vzduch neprořaly výstřely z kulometu. Elvis se otočil.

Co to kurva bylo? Kulky byly jedna věc, ale to už Jestřábi střelíjí i z *kulometů*? Byli to vůbec jejich lidi? Třeba si nějaký mazaný študák přinesl zbraň. Elvis zvedl hlavu a zadíval se na střechy, na činžáky, snažil se přijít na to, odkud ta sprška střel přichází. Se všemi těmi lidmi, kteří s křikem pobíhali sem tam, to šlo těžko odhadnout a čísi hlas z amplionu varoval, že by se lidi měli vrátit do svých domovů. Okamžitě se vraťte do svých domů!

Přijížděly sanitky. Slyšel sirény, když se řítily po ulici Amada Nerva. Dav se tlačil vpřed a kulomet utichl, vzduchem přesto dál hvízdaly kulky. Elvis jen doufal, že nějaký zbrklý pošuk netrefí nesprávný cíl. Většina Jestřábů měla vlasy ostříhané nakrátko a měli na sobě bílá trika a tenisky, aby se vzájemně poznali, jenže členové Elvisovy skupiny si oblékli džínové bundy a kolem krku si uvázali červené šátky, protože byli součástí jednoho z elitních týmů; protože tohle byla uniforma El Magových hochů.

„Chyť toho zkurvysyna,“ rozkázal El Gazpacho a ukázal na týpka, který držel v rukách magnetofon.

„Jasně,“ Elvis na to.

Ten chlápek vypadal staře, ale byl překvapivě mrštný a dokázal uběhnout pár bloků, než ho Elvis dohnal. Hulákal před zadním vchodem do činžáku a škemral, ať ho pustí dovnitř, ale to už ho Elvis rázně odtáhl a houkl na něj, ať mu dá magneták. Chlap se podíval na své ruce, jako kdyby zapomněl, co to s sebou vláčí, a možná to tak vážně bylo. Elvis mu magneták sebral.

„Ztrať se,“ nařídil chlápovi.

Otočil se na patě a chtěl jít hledat partáky, když vtom do postranní uličky, kde stál, přiklopýtal El Gazpacho. Po bradě mu stékala krev. Vytřeštil oči na Elvise, zvedl ruce do vzduchu a snažil se něco říct, jenže jediný zvuk, který vydal, bylo bublání krve.

Elvis se k němu přihnal a zachytil ho, než zakopl a upadl. Okamžik nato se zpoza rohu vynořili El Güero a Antilopa.

„Co se kurva stalo?“ zeptal se Elvis.

„Netuším,“ řekl Antilopa. „Možná to udělal jeden z těch študáků, možná...“

„Musíme ho zavízt k doktorovi.“

„Do prdele, to ne,“ vyjel na něj El Güero a zavrtěl hlavou. „Znáš pravidla: počkáme, až přijede jedno z těch aut, a naložíme ho do něj. Sami ho nikam nepovezem. Pořád máme práci. V obchodě s tacos se schovává kameraman z NBC a my toho zmrda musíme dostat.“

El Gazpacho vydával bublavé zvuky jako mimino a pořád plival krev. Elvis se ho snažil podepřít a zamračil se na partáky. „Serte na to. Pomozte mi s ním k autu.“

„Auto je moc daleko. Počkej na sanitku nebo na jednu z těch dodávek.“

Jo, jasně. Jenže problém byl v tom, že Elvis v tu chvíli žádnou sanitku ani dodávku neviděl a všichni měli práce

nad hlavu. Než El Gazpacha dovalí do nějakého auta, mohlo by to trvat okamžik, ale taky celou věčnost.

„Ty kokote, zabere to pět minut a pak se můžete jít mrknout, co s tím kameramanem.“

Nezdálo se, že by El Güera a Antilopu vyložení přesvědčil, a sám nemohl chudáka Gazpacha držet věčně ani ho nikam odnést. Takovou páru zase neměl; byl rychlý a vychytralý a díky lekcím sebeobrany, které jim El Mago dal, dokázal kopat a dávat rány pěstmi. To El Güero byl silák, zkurvenej Samson, který by nejspíš dokázal v náručí zvednout slona.

„El Mago nebude nadšenej, když jeho pobočník zaklepe bačkorama,“ prohlásil Elvis, a podle všeho tím dokázal pohnout aspoň Antilopou, protože ten měl z El Maga k smrti nahnáno, a El Güero byl podlézavej had, kdykoli byl El Mago poblíž. Plazil se po bříše pro pár drobků, takže mu ta slova musela v tom jeho tupém mozku nakopnout nějaký pud sebezáchovy.

„Vezmem ho k autu,“ rozhodl El Güero a zvedl El Gazpacha, který nebyl žádný trpaslík, jako nemluvně a proběhli těch nezbytných pár bloků k postranní uličce, kde zjistili, že jim někdo zapálil auto.

„Která svině?“ zařval Elvis a rozzuřeně se otočil dokola. Nemohl tomu uvěřit! Ti malí zmrdi! Musel to být jeden z těch študáků, který si jejich auto vybral, protože nemělo žádnou poznávací značku.

„No, ten tvůj plán je teď na hovno,“ sdělil mu El Güero a ten sadistický čurák vypadal poněkud rozjařeně. Elvis nevěděl, jestli proto, že se situace nevyvíjela dobře pro Elvise, nebo proto, že nenáviděl El Gazpacha.

Elvis se rozhlédl po té zapadlé uličce zaneřádané odpady. Kouř mu vháněl slzy do očí a pach střelného prachu mu ucpával nosní dírky. Ukázal na konec uličky.

„Jdem,“ řekl.

„Já se vrátím. Čeká nás práce,“ prohlásil El Güero a položil El Gazpacha na zem. Prostě ho tam vyklopil jako pytel mouky a nechal ho ležet na vrchu mokré hromady shnilého salátu. „Musíme dostat toho kameramana.“

„Neopovažuj se odejít, ty parchante,“ řekl Elvis. „Jestli nám nepomůžeš, El Mago ti uřízne koule.“

„Vyser si voko. Bude nasranej, že jsme se chovali jako banda srabů a nesplnili jsme úkol. Jestli si chceš hrát na chůvu, tak sám.“

Tím to haslo. El Güero vykročil pryč. Antilopa byl podle všeho ještě na vážkách. Elvis té sviňárně nemohl uvěřit. Nebyl žádnej měkkejš, ale člověk přece nemohl nechat parťáka vykvrácet ve smrduté uličce. Nebylo to správný. A tohle byl navíc El Gazpacho! Elvis by si radši nechal ufíknout vlastní nohu, než aby ho takhle opustil.

„Dělej, pomoz mi s ním. Co je? Ztratil jsi koule?“ zeptal se Elvis Antilopy.

„Co do toho taháš mů koule —“

„Jenom zvadlej kokot bez koulí by tady stál a mnul si ruce. Chyť ho za ramena.“

Antilopa hekal a stěžoval si, ale poslechl. Jejich trojka se dostala na konec uličky a pospíchala po ulici. Stál tam zaparkovaný modrý datsun a Elvis rozbil sklo okna na pasażérově straně lahví, kterou našel na zemi. Vklouzl do auta.

„Co chceš dělat?“ zeptal se Antilopa.

„Co myslíš?“ odpověděl Elvis a horečnatě prohlížel svůj batoh, až z něj vylovil šroubovák. Šikovná věcička. Měl ve zvyku brát ho s sebou od dob, kdy byl mladistvým delikventem. Policiajti si člověka pěkně drsně podali, když u něj našli nůž, a pak ho zavřeli za to, že měl u sebe schovanou zbraň, ale šroubovák nebyl nůž. Další věc, kterou si rád bral

s sebou, byly dva kousky kovu, s nimiž otvíral zámky, když neměl po ruce celou svou sadu nástrojů.

„Takhle motor nenahodíš,“ namítl Antilopa, ale ten si s oblibou na všechno stěžoval.

Elvis vrazil šroubovák na místo, jenže auto nic. Hryzl se do rtu a snažil se sakra uklidnit. Když se člověk třese jako osika, nemůže odemkat zámky a se startováním auta je to stejné. *Gladius*.

„Chlape, nemůžeš sebou hodit?“

Gladius, gladius, gladius. Konečně! Rozběhl motor a mávl na Antilopu, ať nasedne. Antilopa začal protestovat.

„Pořád musíme splnit úkol, a co El Güero a ostatní a ten kameraman od Amíků?“ zeptal se poněkud bez dechu.

„Naskoč,“ přikázal mu Elvis. Nemohl si dovolit panikařícího agenta, proto zachovával klidný tón hlasu.

„Nemůžem odjet.“

„Když mu nepřitiskneš ruku na ránu, vykrvácí,“ pokračoval Elvis stejným vyrovnaným tónem, který se naučil od El Maga. „Musíš do auta a pořádně ránu stisknout.“

Antilopa si dal říct, strčil El Gazpacha do auta a vlezl za ním. Elvis sundal džínovou bundu a podal mu ji. „Použij tohle.“

„Podle mě to stejně nedá,“ řekl Antilopa, ale přitiskl bundu El Gazpachovi na hrud', jak po něm Elvis chtěl.

Když se Elvis chopil volantu, měl ruce kluzké od El Gazpachovy krve. Výstřely se rozezněly nanovo.

2

Ulice zaváněla jídlem a olejem z pouličních stánků. Což mělo daleko do vůně plumérie, růží a ostrovních rájů, kterou se Maite snažila vykouzlit včera večer, když po bytě rozstříkala laciný parfém a k tomu si pouštěla „Strangers in the Night“. Její čarování se minulo účinkem. Místo toho se jí špatně spalo a bolela ji hlava.

Zkusila přidat do kroku. Budík nezvonil a ona přijde pozdě do práce, ale musela se zastavit v trafice. Dopadne operace Jorge Luise podle očekávání? Ta otázka jí hlodala v hlavě už několik dní.

Doufala, že před ní nebudou další zákazníci, jenže ve frontě stáli dva muži. Maite se kousla do rtu a sevřela kabelku v prstech. Noviny byly plné střetu, k němuž došlo ve čtvrtek. „Prezident je ochotný naslouchat všem,“ prohlašoval *Excelsior*. Maite titulkům sotva věnovala pozornost. Jistě, zaslechla to klábosení o studentské demonstraci, ale politika jí připadala neskutečně nudná.

Láska, křehká jako babí léto, utkaná z tisíce písní a tisíce komiksů, stvořená z filmových dialogů a plakátů navržených reklamními agenturami — jen pro ni Maite žila.

Mladý muž před ní si kupoval cigarety a povídal si s majitelem trafiky. Maite stála na špičkách a zoufale se snažila vyslat k majiteli stánku nějaký signál s nadějí, že by muže mohl vypakovat. Po pěti minutách se konečně dostala na řadu.

„Máte nový díl *Tajné romance*?“ zeptala se.

„Ještě nepřišel,“ odpověděl muž. „Nějaký problém v tiskárně. Mám ale *Lágrimas y risas*.“

Maite se zamračila. Ne že by proti *Lágrimas y risas* něco měla. Milovala dobrodružství cikánské dívky Yesenie, exotický svět Gejši a utrpení pokorné služebné Marie Isabel. Ze všeho nejvíc ale propadla zlotřilostem svůdné, nebezpečné lamačky srdcí Rubí, antihrdinky, po níž toužili všichni muži. Jenže příběh, který se právě v *Lágrimas y risas* odehrával, ji nezaujal. V téhle trafice nevedli *Susy: Secretos del corazón*, a popravdě řečeno, Maite byla na *Tajné romanci* závislá. Komiks měl prvotřídní kresbu a výborný příběh. O některém ze západních komiksů, které v trafice visely připnuté kolíčky na prádlo, nebo o jednom z těch hanbatých, ve kterém se předváděly nahé ženy, ani neuvažovala.

Nakonec se rozhodla, že si nekoupí číslo *Cosmopolitana* s milostným příběhem na konci, a místo toho pořídila sáček japonských buráků a dopřála si nejnovější *Lágrimas y risas*, které byly levnější než časopisy s lesklými stránkami. Stejně potřebovala šetřit. Musela zaplatit opravně. Před rokem si koupila auto. Matka ji před tak nákladnou investicí varovala, ovšem Maite paličatě vysolila peníze za caprice z druhé ruky.

Byl to kolosální omyl. Auto se po dvou měsících porouchalo, pak s ním měla nehodu a teď bylo pro změnu v opravně. V opravně! Ti opraváři byli ozbrojení lupiči. Využívali toho, že je zákaznice svobodná žena, účtovali jí víc, než kdyby jednali s mužem, a ona s tím nemohla nic dělat.

Když už si vzpomněla na muže, opět ji obestřela hrůza z pátku. Ten den slavila narozeniny. Bude jí třicet. S třicítkou přicházel věk staré panny, bod, odkud nebylo návratu. Matka jí to zaručeně připomene a bude trvat na tom, že zná toho či onoho mladého muže, který by se k Maite dokonale hodil, a proč je u všech všudy tak vybíravá? Maitina sestra bude s matkou souhlasit a ty dvě jí zkazí celý večer.

Ke všemu byl pátek taky dnem, kdy přispívala do firemního fondu. Byla to zásada jejich společnosti. Tedy ne tak docela. Ale Laura, mezi sekretářkami profesně nejstarší, vybírala jednou měsíčně do fondu jejich kanceláře, kam museli všichni přispívat, aby na konci roku obdrželi svůj podíl. Když Maite jednou do „dobrovolného“ kancelářského fondu odmítla přispět, Laura se rozčílila a příště ji rovnou vyzvala, ať kouká přihodit nějaké peníze.

Byla to fraška. Laura prohlásila, že lidé mají díky fondu peníze bezpečně uložené, takže se nedostanou do spárů chamtivých bank a není nutné platit poplatky za vedení účtu, jenže Maite si byla jistá, že Laura v průběhu roku do fondu sem tam sáhla. Kromě toho, kdyby měli skutečný spořicí účet, tak by z něj přece měli úrok. Jenže to ne. Místo toho museli cpát peníze do toho směšného polštáře, který ležel na klíně někomu jinému, a kdyby se Maite odvážila požádat o svůj podíl o něco dřív během roku, Laura by vyletěla z kůže.

Pátek, takže ji čekala tahle fraška a potom ke všemu narozeniny.

Už předem si dokázala představit dort, na kterém bude růžovou polevou velkými písmeny napsané „Všechno nejlepší, Maite“. Nechtěla, aby jí někdo její věk připomínal. Tenhle měsíc našla na hlavě šedý vlas. Ještě přece nemohla začít šedivět. Ještě jí přece nemohlo být třicet. Netušila,

kam se ty roky po dvacítce poděly. Nedokázala si vzpomenout, co v tu dobu dělala. Maite nedokázala vyjmenovat jediný úspěch, který by stál za zmínku.

Smotala komiks, strčila ho do kabelky a vykročila ještě svižněji. Než aby čekala na výtah, chrabře vystoupala čtyři poschodí do kanceláře Garza Abogados S.C. Dorazila o deset minut později. Zaplať pámbu, že se většina právníků zatím nestihla přihrnout. Když byla mladé děvče s čerstvým diplomem ze školy pro sekretářky, myslela si, že práce pro právníky bude vzrušující. Že se třeba seznámí s nějakým zajímavým pohledným klientem, utečou spolu a vezmou se. Až na to, že ve své profesi moc vzrušení nezažila. Neměla ani okno, které by se dalo otevřít, a rostliny, které sem nosila, aby jí oživily stůl, v jednom kuse uvadaly.

Kolem desáté se přikodrcala žena s vozíčkem s kávou a sladkým pečivem, jenomže Maite si vzpomněla, že se s penězi musí držet zkrátka, a zavrtěla hlavou. Potom k jejímu stolu došla Diana, aby jí sdělila, že šéf má mizernou náladu.

„Jak to?“ zeptala se Maite. Její stůl stál daleko od zelených dveří označených jménem „Fernando Garza, advokát“. Místo toho pracovala pro Archibalda Costu, což byl roztěkaný plešatý muž. Ostatní sekretářky tvrdily, že si ve firmě Archibalda drží proto, že byl nejlepším přítelem Garzy seniora, a Maite tomu docela věřila. Jeho pravopis byl otřesný, písmo ještě horší a Maite pro něj odváděla neskutečnou práci při úpravách právní korespondence a osvědčení.

„To ta záležitost se studenty o svátku Božího těla. Nadával na profesionální agitátory a komunisty.“

„Podle něj za tím byli komunisti?“ ozvala se Yolanda, která seděla kousek od Maite u vedlejšího stolu.

„Jasně. Prý se snaží zničit pověst prezidentu Echeverriovi.“

„Já slyšela, že za tím bylo cizí spiknutí. Rusové.“

„To je to samé, ne? Rudí jako rudí.“

„Byl to další masakr jako v Tlatelolcu.“

Do rozhovoru se zapojovaly další sekretářky, vykládaly, co se dočetly v *Novedades* a *El Sol de México*, a pár z nich zpochybňovalo přesnost reportáží s tím, že četly *El Heraldo de México* a jejich novinář napsal, že ho ztloukli gauneři. Tou poznámkou si od další sekretářky vysloužily naštanou nálepku „levičáků“. Maite netušila, co je pravda, věděla jen, že lidi mluví o Jestřábech a spiknutích, a bylo toho všeho trochu moc. Minulý pátek vyřizovala pochůzky pro Costu, takže se ani nezastavila v kanceláři a přišla o tlachání o tom, co se stalo ve čtvrtek odpoledne v San Cosme. O víkendu nevěnovala zprávám přílišnou pozornost a předpokládala, že to do pondělního rána vyšumí a ona se nebude muset namáhat rozplétat politické pozadí nepokojů. Možná si měla ráno koupit noviny, jestli se z toho má stát téma, které budou všichni probírat. Maite nikdy nevěděla, co je podstatné a co ne. Ale než se stihla začít vyptávat na podrobné informace, v tu chvíli kolem prošel samotný Fernando Garza a ženy se vrátily na svá místa.

„Hele, kočička, sežeň mi o polední pauze jednu ponožky,“ prohodil Garza cestou k výtahu k Maite.

Ta se zamračila. Na takové věci tu mívali poslíčka, jenže ten si našel lepší práci, a právníci podle všeho nebyli schopní najít náhradu. Teď většina pochůzek, které zastával, připadla Maite nebo Yolandě.

Maite se snažila namluvit si, že je lepší, když nebude mít moc času na oběd, protože neupadne v pokušení utrácet peníze ve slušné restauraci, ale i tak ji štvalo, že půl hodinu na oběd ztratí postáváním ve frontě a placením páru fuseklí.

„Potřebuje je, protože mu smrdí nohy,“ sdělila jí Diana, když odcházely z kanceláře. „Mohl by si na ně nasypat pudr, jenže nejmíň jednou týdně na to zapomene. Vždycky, když se zuje, je ten puch k nepřežití. A já ti řeknu, že starý Garza by si v životě v kanclu boty nesundal.“

Otec Fernanda Garzy odešel před šesti měsíci do důchodu a Diana pořád vzpomínala, jak by starý Garza to či ono neudělal. Očividně jí ten vrásčitý mizera chyběl. Matie pochybovala, že by jí Archibaldo nějak scházel, kdyby se rozhodl jít do důchodu. Ne že by si přála, aby odešel. Strávila u Garzy pět let právě proto, že neměla na to, snášet změny.

Ta práce se jí nelíbila, ale odmítala hledat jinou. Její kancelář nedaleko Čínských hodin na Bucareliho třídě nebyla zdaleka nejhezčí ve městě, Maite ovšem dostávala pravidelný plat a naučila se odhadovat povahu zdejších zaměstnanců a plnit očekávání šéfů. Několikrát do roka, zvláště v deštivém období, se jí zmocnil jakýsi neklid, a místo aby luštila svůj denní příděl křížovky, pročetla inzeráty v novinách a pár z nich červeně zakroužkovala, ovšem nikdy na ně nezavolala. K čemu by to bylo? Před Garzou pracovala u jiného právníka a šlo o přibližně to samé v bledě modrém.

„Poslyš, co se v pátek sejít a oslavit tvoje narozeniny?“ navrhla Diana.

„Ani mi je nepřipomínej,“ řekla Maite. „Mám jít na návštěvu k matce a nejspíš se tam ukáže i sestra.“

„Tak se u ní zastav a pak si dáme večeři. Moje sestra pro nás jako zákusek přichystá *ate con queso*.“

„Já ti nevím.“ Maite pokrčila rameny.

Diana byla o tři roky starší než Maite, společenštější a míň nervózní. Pletla v autobuse a žila se dvěma staršími sestrami, matkou a babičkou ve velkém starém domě, vlhkém a tmavém jako jeskyně. Všechny si byly navzájem po-

dobné, akorát některé byly víc sešlé věkem. Dianina babička neměla zuby a trávila dny pospáváním pod dvěma dekami v obýváku. Maite bylo jasné, že za pár let ji v tom křesle vystřídá Diana se sešlou stařenkovskou tváří a s rukama schovanými pod těžkými dekami.

Potom si představila, jak bude vypadat sama, až bude starší, stejně stará jako kamarádčina babička. Nebyla krásná, vlastně ani hezká, a pomyšlení na to, jak ji její skromné kouzlo opouští, ji naplňovalo hrůzou. Maitina matka měla nejspíš celý ten čas ohledně svatby pravdu. Ohledně Gaspara. Jenže když on byl tak nudný a Maite se tehdy ještě opájela nadějí a očekáváním, a navzdory matčinu rýpání toužila po něčem víc než po muži, který v ní nevyvolával sebemenší špetku citu.

Většina jejích známých se už vdala a pořídila si děti. Neměly moc volného času, který by s ní mohly trávit, a obyčejná domluva, že si zajdou do kina, se změnila v grandiózní úkol, protože musely najít někoho, kdo by se postaral o mimina. Diana však představovala spolehlivý opěrný bod. Byla jediný člověk u Garzy, kterého si Maite skutečně oblíbila.

Napadlo ji, co by si počala, kdyby ji opustila i Diana, kdyby se vdala a přestala pracovat v kanceláři, a znovu se cítila nešťastná a stará.

Měla si vzít Gaspara. Taky by to udělala, nebýt Cristóbala.

Cristóbal. Cristóbalito. Její první láska. Její jediná láska.

Maite měla coby služebně nejmladší sekretářka v nově otevřené advokátní kanceláři jednoduché povinnosti: mimo jiné třídila dopisy, otevírala korespondenci a přepisovala adresy na obálky. Byla to teprve její druhá práce. Předtím byla zaměstnaná v obchodním domě, ale tam skončila, aby si mohla udělat školu pro sekretářky, v naději, že si polepší. Kurzy pro sekretářky trvaly rok, během něhož se Maite naučila trochu psát na stroji a něco málo o světě.

Onoho jara roku 1961 bylo Maite devatenáct, a když se na ni ve výtahu usmál jistý mladý muž, zrudla. Ukázalo se, že sem tam ráno nastupují do stejného výtahu, a Maite si začala plánovat příchody tak, aby se jim vždycky shodovaly. Po pár takových náhodných setkáních se jí mladík představil: prohlásil, že se jmenuje Cristóbal, ale ať mu říká Cristóbalito. Byl účetní a pracoval o poschodí výš.

Maite přestala brát Gasparovi telefony a místo toho zaměřila pozornost na Cristóbala.

Jejich schůzky se zprvu omezovaly na pozvání na zmrzlinu a do kina a na všechny ty věci, které se od mladých párů očekávají. Cristóbalitovi už ovšem po čase nestačilo držet se za ruku nebo jí v kině krátce stisknout nohu. Zařídil jim návštěvy v laciných hotelích, kde si to rychle rozdali. Maite, která měla obavy z hříchů, se tvářila provinile bez výjimky pokaždé, když na jedno z těch míst přišli, ale jakmile ji začal líbat a svlékat jí šaty, už to byla jiná řeč.

V přestávkách mezi milováním mu vyprávěla o své vášni pro hudbu, o své početné sbírce desek, o tom, jak si kupuje klasickou literaturu, a o korespondenčním kurzu pro rozšiřování slovní zásoby. Psala mu milostné vzkazy a špatné básně. Nedokázala vyjádřit své city ani zachytit tlukot svého srdce na papíře; vkládala celé své já do každého úsměvu a doteku. Snažila se pro něj udržet v rukou oceán své vášně.

Cristóbalito nechápal nic z toho, co mu řekla.

Jejich vztah trval skoro rok. Krátce před Vánoci jí dal kopačky kvůli jiné sekretářce z jiného poschodí, protože Maite začala mluvit o svatbě, a popravdě, Cristóbalitovi připadal sex s ní nudný.

Maite dala v práci výpověď. Předstírala, že je nemocná, aby mohla zůstat doma, a pak onemocněla doopravdy a většinu léta a značnou část podzimu roku 1962 strávila tím,